

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

A ante H & I

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107476)

Vulgò *Cerynta*, Virgil. 3. *Aeacis* Arduus inde *Agragas* ostentat maxima longè *Mixnia*.
Agragantius, idem quod *Agrigentius*. Lucr. lib. 11. Quorum *Agragantius* cum primis *Empedocles* est. Vide *AGRAGAS*.
Agras, Civitas est *Lydiae*, apud *Stephanum*.
Agrigentum, *ἀγρίγεντον*, *Vrbs* Siciliae, quae & *Acragas*, sive *Agragas* dicitur, ex qua *Empedocles* philosophus, & *Phalaris* tyrannorum scvillimus originem duxerunt.
Agrigentius, a, um, possessiv. pen. prod. [*ἀγρίγεντος*]. Pol. *Kel. amika*. Ius Tyrannus *Agrigentius*, & *Sal Agrigentius*, qui igni fuit, & in aqua vel liquore alio crepitat, quasi torreatur. Plin. l. 31. c. 7: *Agrigentius* sal ignium patiens, ex aqua exilit.
Agriodos, pen. cor. Numeratur ab *Ovidio* inter canes *Aetiois*. 3. *Metamorphos.*
Agrionia, *ἄγριονία*, Festa erat apud *Eceotios*, quae in honorem *Bacchi* quotannis celebrabantur.
Agriophagi, *ἀγριοφάγοι*, *Aethiopiae* populi sunt, Solis ferarum carnibus vescentes. *Solinus* & *Plin.* lib. 6. cap. 30.
Agriophagita, *ἄγριοφαγίται*, *Cyclopes* dicuntur, vel monoculi: quia unum habent oculum in media fronte ad modum cycli. Hos *India* pignit.
Agrippa, *ἀγρίππας*, *Sylvius* *Tyberini* *Latinorum* regis filius, qui submerso patri successit in regnum, & quæ quadraginta annis regnasset, moriens *Romulum* filium regni reliquit heredem. Vide *Liv.* lib. 1. ab *Urbe*.
Agrippæ, quasi *Agrippæ*, qui, & cur sic appellati, Vide in *APPELLATIVIS*.
Agrippina penult. prod. [*ἀγρίππης*]. *M. Agrippæ* filia, & neptis *Augusti*, & uxor *Germanici*, quem etiam in *Syriam* comitatu est: ubi quum ille natus à *Cn. Pisone* veneno interisset, cineres ejus in *Italia* reportavit, & *Iulie* familie monumento intulit, *Pisonem*q; iudicio persequuta ad spontaneam necem adiecit. Postremo apud *Tiberium* *Caesarem* nullo suo merito in invidiam adducta, media sibi morte conscivit. *Julia* *Agrippina*, *Germanici*, & superioris *Agrippinae* filia fuit, quæ primùm *C. Domitio* *Aenobarbo* nupsit, cui *Neronem* peperit, mortuoq; *Domitio*, novo quodam exemplo cum *Claudio* *Cesare* patris suo secundas nuptias contraxit: quem, ut *Neroni* filio suo expeditam ad imperiū viam sterneret, venenato bolito sustulit. Tandem infinitis nobilissimorum virorum caedibus grassata, immixtis *Neronis* iussu percussoribus, multis vulnibus confossa est, illud identidè clamitans: *Ferri* ventrem, qui monstrum tam ferum tulit. Veriusq; vitam vide latius apud *Tacitum*.
Agrippinā, sive *Agrippinēsis* *Colonia*. [*Ger. Dts Etan Ets am Nym.*] *Vrbs* est celeberrima ad *Rhenum* fluvium, *Vrbium* metropolis: nomen habens ab *Agrippina* *Neronis* matre, quæ ut patriam (ibi enim nata erat) splendidiorem redderet, sociisque etiam nationibus potentiam suam ostentaret, *Veteranorum* coloniam eò deduxit imperavit. Vide *Tacitum* *Annal.* lib. 12.
Agriſa, oppidum *Carmaniae*, *Steph.*
Agriſus, *ἀγρίσος*, *Martis* ex *Partho* nate filio nepos, & *Thersitæ* pater, teste *Homero*, cujus nihil præter nudum nomen ad nos pervenit. *Fuit* & *Agrius* *Vlyſſis* ex *Circe* filius, ut auctor est *Hesiod.* in *Theog.*
Agriſon, *ἀγρίσων*, Primus qui & *Heraclicis* *Sardibus* regnavit. *Herod.* lib. 1. *Agriſon* *Illyricorum* rex, qui quum *Aetolos* superbissimos populos bello domisset, tanta sese præ gaudio vini copia obruit, ut pleuritide correptus, subito fuerit extinctus. Auctor *Polybius*. *Agriſon* præterea apud *Cæl.* *Rhod.* lib. 4. cap. 22. medicus summe laudatus, quod *Athenas* magna pestilentiae visævis infestante, affectorum plerisq; salutarem tulisset opem, accensis in proximo ignibus. *Agriſon* *Nini* filius à *Græcis* dicitur, quod in agris natus esset, apud eundem *Cæl.* lib. 23. cap. 5.
Agriſpi, *ἀγρίσπι*, Populi *Arabiae*, apud *Plin.* lib. 6. cap. 30.
Agriſus, Mons est, ubi nunc *Roma*, quem *Faunus* rex, *Evan-dro* ex *Atreida* pulso concessit, quem ille postmodum *Palatinum* appellavit.
Aguntum, *ἀγουντον*, *Ptolemeo*, Oppidum est *Notici*, quod & à *Plinio* recensetur lib. 3. cap. 24.
Agyia, *ἀγία*, *Stephano*, Vide *AGYIEVS*.
Agyreus, *ἀγυρεος*, per tres syllabas, Proprium est *Apollinis* epitheton: dictum à vis urbanis, quas *Græci* *ἀγυρες* vocant, quibus *Apollo* præesse creditur: unde & *ἀγυρεος* hoc est, malorum depulsor vocatus est. Ex *Stephano*.
Agylla, *ἀγυλλα*, *Vrbs* *Thuscæ*, aliàs *Cære* vocata, & *Agyllina*, à nomine conditoris, quem *Virg.* lib. 8. ex *Lydia* venisse ostendit, quum ait: *Haud* procul hinc saxo colitur fundata vetusto *Vrbs* *Agyllinae* sedes, ubi *Lydia* quondam *Gens* bello præclara jugis infestis *Hetruscis*. Vide *Stephanum*.
Agyrium, sive *Agyrena*, *ἀγυριον*, *Dionysio*, *ἀγυριον* *Stephano*, Oppidum *Siciliae*: Vide *Agyri* populi, quos recenset *Plin.*

nus in descriptione *Siciliae*, lib. 3. cap. 8. *Stephanus* *Agyrenus* vocat, *ἀγυριον*. Vulgò *Los* de *S. Philippo*, de *Agyrene*.
A ante **H** & **L**.
Aharna, Oppidum *Hetruriae*, apud *Livium* *Decad.* 1. bel. m.
Ajax, *ἄϊαξ*, *Ger.* Ein daffertet *Held* in *Orisch* (in *Hetruriae* *Urbe*) *Duorum* fortissimorum *Græcorum* nomen: quibus alter à patre *Telamone* *Telamonius* cognominatur, quoniam ab *Achille* fortitudinis laudem obtinuit in *Græcorum* exercitu. Hic cum *Hectore* singulari certamine congressus est, & victor evasisset, nisi noctis ad vètu pugna fuisset diem. Quæ necessitate ad actus, re infecta ad suos redit, gladio ab *Hectore* donatus, quem ipse vicissim *baltheo* dona vitruque donavit exortus declaravit: utique fuerit exitialia. Nam *Hectore* corpus hoc ipso *baltheo* circa *Patrocli* tumulum tractu est ab *Achille*. *Ajax* verò *Achille* intercepto, quum de armis aliis cum *Vylſſe* iudicium instituisset, adversariq; eloquentia superaret, inferiori discessisset, rei indignitate in furorem veſtus, in multa pecora lævit, *Atridas* sese & *Vylſſem* credens interemerit. Verùm ubi ad mentis sanitatem redit, seque delusum cognovit, acri dolore compulsus, gladio, quem ab *Hectore* dono acceperat, in loco deserto se confodit: cruorq; ejus in *Hyacinthi* flore est permixtus. *Ajax* alter fuit, qui ab *Odis* patris sui nomine *Oileus* dicitur est. Hic *Loctensium* rex fuit, velis pedibus, & peritus haste vibratæ, multaq; fortitudinis exempla in obſidione *Trojana* edidit. Capto autem *llo*, *Callandrea* virginem in *Minervæ* templo (cujus illa sacerdos erat) violenter. Quam ob causam indignam *Minerva*, tempore Græciæ deventibus circa *Caphateum* promontorium immisit, in qua quum alii pleriq; tum ipse etiam *Ajax* periret. *Virg.* 1. *Aeneid.* - *Pallāsine* exuere clausam *Argivum*, atq; ipsos porrit demerere ponto. *Vnius* ob noxam & ferias *Ajaci* *Oilei*.
Aidonēus, *ἄιδωνεύς*, Rex *Inferorum*, quem nos *Dion.* & *Hæſtium* appellamus. Fuit præterea eodem nomine rex *Molifforum*, cujus filiam nomine *Persephonem* *Theſeus* conatus fuit rapere non procul ab *Acheronte* descendit. Unde factus est locus fabule. *Theſeus* ad *Inferos* descendisse, & *Persephonem* *Ditis* uxorem rapere voluisse. Vide *Plut.* in vita *Therſi*, & qua supra annotavimus in dictione *ADĒS*.
Ailariſtes, *αἰλαρίστης*, sinus juxta *Acragram* *Arabiae* civitatem. *Steph.* in *Egra*.
Ajus, *ἄϊος*, a *Romanis* dicitur est, ab eo quod d. *ajebant* est loquebatur. Nam olim *Rome* audita vox est *ſiteno* nocte, *ſiteno* humana voce, quæ jubebat magistratibus *nuntiam*, *ſiteno* ad vètare, & ut provideret ne *Roma* ab eis caperetur: Propter quod beneficium templum ædificatum est *Deo* *ſiteno* nomen: quem cum nomen ejus ignorarent, *Ajum* appellaverunt. *Cic.* lib. 2. de *Divin.* Quid ergo? *Ajus* ille loquens, quando cum nemo norat, *ajebat*, & loquebatur: unde & nomen *ajebant*. *Livius* hunc eadem ratione vocat *Locutium*.
A ante **L**.
Alaba, *ἀλαβὰ*, *Ptolemeo*, Oppidum est *Celiberorum*.
Alabanda, *ἀλαβάνδα*, *Stephano*, *Cariæ* civitas est, non procul à *Mixandro* fluvio, *scorpio* num copia affluens, duobus montibus ita subjecta, ut citæ inverse aspectum exhibeat. *Es* hoc originem traxerunt tres clarissimi oratores, *Meneſtes*, & *Rhodocles* fratres, & *Apollonius* *Molo*. Nomen accepit ab *Alabando* *Evippi* filio, ut *Stephano* placet. Apud *Latinos* frequentius legimus *Alabandæ*, atq; plurali numero. *Invet.* *Ser.* 3. *ſit* *Andro*, ille *Samo*, hic *Trallibus*, aut *Alabandis*. *Plin.* lib. 7. cap. 7: *Adjiciunt* *Aethiopicos*, & *Alabandicos* in *Orithia* canit nascentes, sed qui perficiantur *Alabandis*. *Stephanus* quod admonet, olim *Alabandam* inter *Cariæ* civitates opulentiſſimam ac florentiſſimam fuisse, ut huic proverbio locum forent *Alabanda* *Caru* fortunatiſſima. *Alabanda* *Agrippæ* *Colonia* intelligi fortunam amplā, & vitæ genus voluptuarium à *lunia* & virtutis studio alienū. Veluti si dicat *aulicus*, aut *orgonator* quispiā, *Alis* se in literis macerent, alii cum paupertate philosophentur: *Alabanda* *Carum* fortunatiſſima. *Poteris* & *pr* *irritationem* *ufarpari*, veluti si *loceris* in *quempiam* *pari* *egregium*, qui tamen in gente vehementer *barbara* & *crassa* *præcellere* videtur.
Alabandū, *ἀλαβάνδου*, gentile. *Cic.* 2. de *Nat. deor.* *Alabandū* *Alabandū* consecratuſt.
Alabandēſis & *Alabandiacus*, *ἀλαβάνδης*, & *ἀλαβάνδιος*, possessiva: ut *Rosa* *Alabandica*, apud *Plin.* lib. 21. cap. 4. *Quæ* folia habet albicantia, & inter viliora *rosarum* generis connumeratur.
Alabasterū, *ἀλαβαστήριον*, Fluvius est in *Aetolide* *miænis* *Alis* regione. *Plin.* lib. 5. cap. 30. *Est* & *alabasterū* oppidum *Agrippæ*. *Plin.* lib. 5. cap. 9.
Alaburiōn, *ἀλαβουριον*, *Syriæ* oppidum. *Steph.*
Alabus, *ἀλαβός*, Fluvius in *Orientali* parte *Siciliae*. *Ptolemeo*.
Alachroæ, populi *Africæ* juxta *Atlas* *Philætorum*, qui etiam *Lotophagi* appellantur. *Plin.* lib. 5. cap. 4. *Alalcomenz*.